

Sygn. akt IV CZ 154/11

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. J.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu 1, Sądowi Rejonowemu 2
i S. G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 kwietnia 2012 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie drugim

wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 25 lutego 2011 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i w tym zakresie przekazuje
sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i
orzeczenia o kosztach postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Powód zaskarżył zażaleniem postanowienie o kosztach postępowania apelacyjnego zawarte w pkt 2 wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 25 lutego 2011 r., w którym zasądzono od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa kwotę 2700 zł tytułem postępowania apelacyjnego. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie zachodzą także w postępowaniu apelacyjnym przesłanki do zastosowania art. 102 k.p.c, ponieważ okoliczności uzasadniające zwolnienie powoda od kosztów sądowych nie wyczerpują przesłanek określonych w wymienionym przepisie, a mianowicie szczególnych okoliczności uzasadniających nieobciążanie powoda kosztami procesu.

W uzasadnieniu zażalenia powód kwestionuje brak przesłanek do zastosowania art. 102 k.p.c. w sytuacji, w której zostaje obciążony kosztami postępowania na rzecz strony procesu, która nie jest w stanie zapewnić mu - jako osadzonemu w zakładzie karnym - zdobycia środków pieniężnych na pokrycie tych kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Przesłanki zastosowania lub odmowy zastosowania art. 102 k.p.c. podlegają swobodnej ocenie Sądu w konkretnych okolicznościach stanu faktycznego sprawy, ale uzasadnienie tej oceny musi zostać wyartykułowane w sposób, pozwalający Sądowi Najwyższemu na jej weryfikację w odniesieniu do rozstrzygnięcia o kosztach procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji.

Takiej oceny brak jest w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia zawartym na s. 9 uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 25 lutego 2011 r. Sąd Apelacyjny ogólnikowo odwołał się tylko do okoliczności uzasadniających zwolnienie powoda od kosztów sądowych i stwierdził, że okoliczności te nie wyczerpują przesłanek określonych w art. 102 k.p.c., a mianowicie szczególnych okoliczności uzasadniających nieobciążenie powoda kosztami procesu.

Tymczasem ocena wystąpienia lub braku w stanie faktycznym sprawy przesłanek do zastosowania art. 102 k.p.c. nie może poprzestawać na odniesieniu jej wyłącznie do okoliczności uzasadniających zwolnienie strony od kosztów sądowych, ponieważ skorzystanie z instrumentu prawnego przewidzianego w art. 102 k.p.c. dotyczącego kosztów procesu może nastąpić zarówno w odniesieniu do strony zwolnionej od kosztów sądowych, jak i tej, która zwolnienia takiego nie uzyskała.

Uzasadnienie zaskarżonego postanowienia nie zawiera wystarczającej oceny ani wskazania argumentów mających przemawiać za brakiem w stanie faktycznym tej sprawy podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c., w sytuacji, w której strona powodowa wcześniej wskazywała na ich istnienie.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.